

ויקרא כט

(1) מילון
גיאת

בכאת ב' ק' - ס' 52/13

30 נ

וַיָּבֹא הָעִזּוֹת וְהַנְּשָׁנָה וְהַנְּזָקֵנִים - The men came with the women. It is interesting to note the enthusiasm with which the people built the Mishkan. At no time during the forty years in the desert did any of the Children of Israel violate the sanctity of the Mishkan. Yet, after only one week in the desert, the Sabbath was violated by a wood-chopper (Num. 15:32), and the Sabbath has not been observed perfectly by the entire nation since.

As noted in the beginning of this *parashah*, at the very conclusion of His command to Moses regarding the Mishkan, God appends a warning regarding keeping Shabbos. Beis Halevi explains that there are basic necessities to maintain physical life, and there are luxuries which are greatly enjoyed but do not constitute necessities. In our spiritual lives, too, there are *mitzvos* which are basic to our existence as Jews; and there are other *mitzvos* which, although beautiful, we can survive without as a people if necessary.

Knesses Yisrael have survived for 1,900 years without a Temple, sometimes very well. Without the *Beis Hamikdash* we produced Tana'im, the Mishnah was written, the Gemara followed. Without the *Beis Hamikdash* we had the Geonic period, Rishonim, *mekubbalim*, Chassidic leaders. Of course, Jews pined for the rebuilding of the Temple. Obviously, the presence of prophets and a *Beis Hamikdash* widens one's religious horizons. Yet we can survive without these. On the other hand, a *Keil Yisrael* without Shabbos cannot exist. Shabbos to the soul is like water and bread to the body.

If a person becomes mentally deranged, he no longer differentiates between necessities and luxury. He will neglect his body, will not eat, and will not protect himself from the cold. In the same way, when the nation was of sound spiritual foundation, it was unnecessary to include a warning about Shabbos, and therefore the command to build the Mishkan in *Parshas Terumah* did not include this warning. However, after the Jews worshiped the Golden Calf, they experienced a spiritual-mental deterioration. No longer could they differentiate absolute necessity from luxury. It therefore became necessary for God to warn them about *mitzvah* priorities: God must now emphasize that Shabbos supersedes the Mishkan.

If one reads the Shabbos *Shuva derashos* that were delivered to the Jews in Europe over the last few centuries, they never contained warnings to keep Shabbos, *kashrus*, to wear *tefillin*, or to give children a Jewish education. Such exhortations were unnecessary, as the people recognized that their very existence depended upon these fundamentals. Instead, these *derashos* contained warnings, for example, about how one should not spend excessive time in front of mirrors, being overly concerned about one's appearance, or how one should not dress too luxuriously.

Only in this generation, with our skewed priorities are exhortations regarding basic spiritual necessities necessary. Reciting *Kaddish* over a deceased parent, a relatively minor custom, is considered more important than Shabbos and Jewish education. Today, Jews will keep their businesses open on Shabbos for an extra few dollars of income, yet at the same time give tens of thousands of dollars to build lavish temples. (*Morah*, 1:58).

החלטה בלב לעבודות ד' מביאה טען

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־כָּל־עַמּוֹ וְאֶל־אֲهַלְיאָב וְאֶל־כָּל־אֲישׁ חָכָם לְבָבָ שְׁנָתוֹן
ה' חֲכָמָה בְּלִבְבוֹ כָּל־אֲשֶׁר נְשָׂאוּ לְבָבָו לְקָרְבָּה אֶל־הַמֶּלֶךְתָּה עֲשֵׂת אַתָּה"

(לו, ב)

יש לדקדק מהו שאמר הכתוב "כָּל־אֲשֶׁר נְשָׂאוּ לְבָבָו" וגוי היה צריך לומר "וְכָל
אשר נשאו לבו" ב"יו" החיבור, שהרי לכוארה זה המשך מתחילה הפסוק!

אמר השטוף *ח'ים* ז"ל: התורה באה בתיבות אלו לפרש את הראשונים,
לאמר, מיהו זה האיש אשר זכה להיות בכלל "איש חכם לב אשר נתן ה' חכמה
בלבבו" – האיש "אשר נשאו לבו לקרבה אל המלוכה", כלומר, אדם שהסכים
בלבבו "לקרבה אל המלוכה", להתבונן ולהתענין איך לעשות את המלוכה
ולהתאמץ להביאה לידי ביצוע, זכה לכך, שה' יתן חכמה בלבו ויסיעו לו להוציא
מושבתנו הטובה אל הפועל, וכן כתוב הרמב"ן ע"ש).

והוסיף ואמר: יסוד זה של הסכמה בלב שווں בכל עניין טוב. ובכל דבר
שבקדושה ובפרט בלימוד התורה, מי שמחליט בלבו ונומר בדעתו להתמסר בכל

(2)

כון צרכם

כ' ט' כ'

כחו, למשל, להיות בקי במשפט אחת או בסדר של גمرا וכדומה, והוא מתמאץ בכל יכולתו ללמידה ולשון, או שהוא מתמסר לבירור איזו הלכה ועמל ומתיגע אליה עד כמה שידוע מוגעת, אז הקב"ה חוננו שכל ודעת ומשיע בידו להוציא מחשבתו אל הפועל.

אך כמובן שהחטכמה צריכה להיות לב שלם וההשתדלות בכל הכח האפשרות, כפי שהורונו חז"ל "כל דבר שבית דין נתניין נפשן עליו סוף שהוא מתקיים בידים (ירושלמי פאה א, א), וכן ביחיד אנו מוצאים" אמרוי דבר ר' ינאי מאידכתי ביבר כי מץ חלב יוצא חמאה... במיל אתה מוצא חמאה של תורה במיל שמקיא חלב שניק משדי אמרו (ברכות סג.).

(ח' ים חייו ופעלו ח' יג)

מראות חזקון פסק מתי

הגאון ר' איסר זלמן מלצר זצ"ל סייר: בא אליו ת"ח זקן סגי נהור עם שני
חברים שלו והראה לו קטע מחדושיו ואמר שזהו האחורי בחיוו. תמה הרוב
אפשר הדברים, והшиб הזקן, שלפני זמן קצר ניטל ממנו מאור עיניו והרופא בדק
בדיקה יסודית בשורשי העינים, ואמר לו אין פלא שאין רואה בעת הפלא אין
ראית עד כה; לפיכך מצאי הרופא הימי צרייך לחודול לראות כבר לפני עשר שנים.

השבתי לרופא מה שראיתי עד כה היה בזכות התורה, כי למרות זקנותי וחולשת עמלתי בתורה בכל כוחי בעיון בספרים ובחידושי תורה בקושיות ותור齊ם והעלתי על הכתב. לאחרונה חשבתי בלבבי, מכיוון שגוף חלש, די לי לאמץ את מוחי ולכתח את גוףיו החלש בעמל התורה ועיון הספרים, הלא יודע אני משנהו ודף גמרא בעל פה, אחזור עליהם ואשען אותם בניחותה. **ఈ** קשбалתי החלטה זו בלבג עבני מאור עניי, כל זכון שעמלתי בתורה עניי למרות חולשת שמר הקב"ה על מאור עניי, אך ברגע שהחלטתי להפסיק לאמץ את עניי, לא הייתי ראוי לאוטו וכ

וטלי אורות)

שאיפת האדם לROM המעליה – סוד ההצלחה

כתב ר' ירוחם ממיר צ"ל ("ידעת תורה") הנה משה בא בשם ה' ומציע לפניו העם עסוק ענקו וגם מסעוף מאד, עסוק של עם סגולה וממלאת כהנים וגויי קדוש. עסוק של ולדבכה בו להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו, עסוק אשר לא ראהו מעולם, לא נתנווה בנסיוון וכל בחינה, ובניי לא הסס אפ' רגע ולא נסנוו אחרו, ענו ואמרו כל אשר דבר ה' נעשה נתבונן בהרחבת הלב הצריכים ליוומה צואת. ומצביעו מאמר חז"ל המורה על זה היסוד, והמאמר לעצמו אף בלא ביאורים.

אמרו במדרש (דביר ר ב) על הפסוק "לך אל הנמלה עצル ראה דרכיה וחכמך תכין בקץ לחמה אגרה בקצר מאלה" מה ראה שלגונה ללמד לעצל מון הנמלה? רבנן אמרו: הנמלה הזו שלשה בתים יש לה, ואינה כונסת בעליון מפני הדלת, ולבן בחבבאי פגון הנזומה. ארן ראמאנן ואנ�� פה אַבָּא עַמְּרָא פִּזְחִיבָּן, וכן

(6) ה' ר' יומת

לה. (ח) עד שנאמר לו כן וכור. ועין בדברי
וזוד שהעריך כי עדיין הקושיא במקומה עומדת.
שאודי משתן לא ידע עדיין שיעשה מהם כיור עד
שאחר כך בחר לו זה וועשה מהם כיור, אך כו
חוותה הקשיה למקומה. וצריך לזרוף להו מה
שבתבhormbin אחר כך, וזה לשונו: והוא נחשת
כל ממורס וויפח ועל כן ייחד אותו מתחילה לכל
זהו, עכ"ז. יש לתרץ בקידור שאנו דמה בעשה
תראותו למעשה כבונו. שטעראות לא נשטו
מבראותו מה שחי בתחילה. שבמאה וחמשת
כל בתשמשות הנושים ברואו בה בריאותו.
ואעפ" שועשה מהן כדי אחר עדיין פועלתו
במקומן בטעמה ומתחמשים בהם פלאה. כה
שאין כן בכומו לאחר השמי נעשה בהם פעולה
אחרת, ופעולה הדראשנה אינה. והרי זה שינוי.
(ט) ובשובו חתם סופר (אי"ח מב' ד"ק בדברי רבינו
שטעראות אף עון נתכו בכיר אצל האש. כך שאין
לחלק ביןיהם לבין כובן. אלא אלו נתבטלו
בתעוררבה ואלו לא נתבטלו, ומשמע מהרmbin
שאין ההיתוך שינוי אם לא נאמר שאין שינוי
מושיע לכלי מקדש שנדרשו ואין חורר ונראת.
ומוכחת על כל פנים שבהתיכון לא טוי כפניהם
חדשו

(4). י. העם

מבヒיל הדבר למתבונן, הנמלת בכוחותיה הפעוטות והדלות, כמה כבר יכולת
באמת לבצע, וההכרה שלה נ"כ קפוץ למדוי, והכל עשה מפני שמא יגוז עלי
וחיים, ממש שינוי הטבע. רוכשת לה כת של זריות, ויזמה כזאת אשר היא
למעלה מכחותיה לפי הנראה לעין, וביוותה זאת אמונה היא פועלות גם מצלחת
במידה רבה כטאתי א"כ ק"יו בן בנו של ק"יו, כשייתבונן האדם בכחותיו הכביריהם
שלו, וגם בחכרה הגדול שיש לו, עד כמה מחוויב הוא לאוצר חיל ולספג בעצמו
יזומה, המצאה והעללה לאין קץ והגבלה, ומה תקות אנוש אם היומה שלו מגעת
רק ליחטה וממחזה, בהיות צרכו מן המוכרה שלש מאות כור!

וזהו באמת דרך הראשונים ז"ל, מאין נתגלו אלה ארזי הלבנון, אם לא
מהיומה הכבירה שלהם, אשר הייתה מכם עד למעלה מכחותיהם, ושפל מצבונו
אנו הוא בעיקר מלחמת יוזמתנו הדלה, כי בלי יוזמה אין סופית, לא נעשה כלום
וכולם, מהפסעה הראשונה תיכף צריכה להיות פנייתו ומגנתו לרום פסגת המעלה
"חייב אדם לומר متى יגעו מעשי למשה אבותי אברהם יצחק ויעקב" (תדי"א
כח) חייב ממש, כי זה מן העקרונים בעבודה ומן ההכרה היותר גדול, דוקא
לhabיט ולחיקות את היכי גודלים ונתקים, כי רק אז עלה לרים כחותיו שלו, אבל
בלי היומה הזאת אין פעולה ואין הצלחה, נורא למתבונן.

/ לת (ח) במראות הצבאות. בנות ישראל היו בידן מראות בהן כשהן מתקשות
ואר אتون לא עכבי^ט, וזה משם מואס בהן מפני שעשוין לייצר הרע
אמר לו הקב"ה אללו^ט תביבין מן הכל שליל יידין העמידו הנשים צבאות דבות במצרים
וכו, ונעשה הכירוי מהם שהוא שלום בין איש לאיש להשkontן מן המים שבו לאשה
שכנא לה בעלה ונסתירה. לשון רשי". והתעטם במדרש הזה שבעל מלכת המשכן קבלו
התכשיטין מן הנשים כדכתיב ויבאו האנשים על הנשים^ט, והביאו חה ונזום וטבעת וכומז
הគונן כפי מדרשו^ט יותר נמאס אבל שפ' גמערבה כל^ט הנדרבה אבל שיישו כל מיום
מן התכשיט העשוי לייצר הרע לא היה משה בוחר בכר עד שנאמר לו כן מפני הגבורה.

אללה פקידוי חמשבון משבען העדרת

(ל"ח, נא)

(5)

כ. א' ק

(6) ב. נ' ל' ה. ט' ל' כ. ט' ל'

נאמר בפסוק זה "המשכן" שני פעמים וזאת כדי לرمוז לנו רמז למקדש
שנתמשן בשני חורבנות על עוננותיהם של ישראל (ריש).

יש לפרש את הפסוק על פי דברי רבוינו בתלמוד (סנהדרין קב) על
הפסוק: "וביום פקידוי וכקדתי עליהם חטאתם", שכל פורענות שלא תבוא
על ישראל יש בה מעוון העגל.

והמפרשים הסבירו זאת על פי משל: מעשה במלך שכעס על בנו, ונשבע
לייטול אבן אחת גוזלה אשר יש בה כדי להמית, ולזרוק על בנו. לאחר
מכאן בא אהוב המלך לבטל הגזירה מעל בנו, אמר המלך לאוהבו: לבטל
газירה למגاري שלא לזרוק עליו האבן אי אפשר, מפני שכבר נשבעת לזרקה
עליו, אלא מפני שנשאתי פניך הריני מוחל לו שלא לזרקה עליו בפעם
(אחת, אלא הריני מוחתכה לחתיכות קטנות שאין בהם כדי להמית, ומניחם
עצמם, ובכל עת שהיה לי איה נעס עליון, אזורוק עליו מאותן החתיכות
הקטנות עד גמר האבן היה, והרי האבן נזרקה עליו והוא לא יזק.

כך כישעינו ישראל את העגל וזכה השם יתברך לכלותך, כמו שכתוב:
"וביום פקידוי וכקדתי עליהם חטאתם", דהיינו שכאשר אפקיד עליותך עיל
(ז) איזה עון ואצטרך ליפורע מהם. אני פוקן ונפרע מכם גם מעוון מעשיהם
העגל. ידוע שיעוון העגל הוא מה שאמרו: "אללה אללה ישראל" וכו'.

pe (8)

זהו שאמור בכתב: "אלָה פָקוֹד המשכִן" – מפני שאמרו "אלָה", דהיינו אלה אלְהֵי יִשְׂרָאֵל, לנפְקַד ונחסר המשכִן שנחרב בבית המקדש שטי' פעמים, שעוזן זה של העגל נוסף על החטא והשלים העניין (ישמח ישראל).

ובני אדם לא מצטערדים כראוי על חורבן בית המקדש. **המגיד מזובנה**
הביא על כך משל אדם אחד שנידון בבית הסוהר למאסר עולם. היה שם
זקן אחד שחמל עליו, הילך ומשכנן את ביתו ותמוורתו קיבל סך כסף עצום,
את הכסף נתן ביד פקידי בית הסוהר כדי שהללו ישחררו את העציר
מחאסרו. יצא האיש לחופשי, הודה למיטיבנו הרחום והילך לדרכו...

רשות שcmcותך! – גער בו מכירו – מזוע אתה משוטט שאנן בעוד הזקן
משכן את ביתו כדי לשחרר אותו, האם אינך חושב שמחובטן לנסתור
ולהשיב לו את ביתו?

בן הוא גם הנמשל – אמר המגיד מודובנה – כאשר עלה לפני מדת הדין גודל חובם של ישראל חמל עליהם הקדוש ברוך הוא ונתן את המקדש וכל תפארתו ביד זרים כמשוכון بعد חבותיהם של יהודא. אלא שישראל שוכחים את גלות השכינה וכבוד ה' יתבנן ואינם שמים על לב כל

ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה עשה את כל אשר צוה ה' את משה [שמות ל"ח כ"ב].

עין בדש"י שכתב "אשר צוה משה אין כתיב כאן, אלא כל אשר צוה ה' את משה, אפילו דברים שלא אמר לו ורבו, הסכימה דעתו למה שנאמר למשה בסיני, כי משה צוה לבצלאל לעשות תחלה כלים ואחר כך משכן.

אמר לו בצלאל מנהג עולם לעשות תחלה בית ואחר כך ממשים כלים בתוכו. אמר לו כך שמעתי מפני הקב"ה. אמר לו משה בצל אל היה, כי בודאי כך צוה לי הקב"ה, וכן עשה המשכן תחלה ואחר כך עשה הכלים".

הנני בזה להודיע אשר הרוב הגאון רשבבה"ג בנו הר' ר' חיים (שליט"א) צ"ל הגאב"ק ברиск, כאשר העביר עינו עין הבודולח בעין ביקורת ספרי "עמודי שמואל", ביקש ממוני להשmittת הפלוגתא של מרעה"ה ובצלאל שמביא אנסי בספריו עמו"ש בסדר בראשית, "כפי פדי דעתו אין לשום איש כה חילוק עם משה בנו ר' חיים ע"ה, וכדכתבי במלאכיו (ג' כ"ב) זכרו תורה משה עבדי".

והשbeta לו על אתר אשר כן מצאתי ג'כ בפניהם יפות ע"ה תדפיגי משה רבינו על'ה עם בצלאל בפלוגת ב"ש וב"ה אי שמים נבראו תחילה אי ארץ נבראת תחילה.

וועפ' ב' ביקש מני להשמיט ואמרתי לו שאשמייט באם עוד יהי אפשרי, והנה
 6) בבואו לווארشا לביהז' כבר ה' נדפס, ולמען למלאות דצון קדשו אמרתי
 לחוקק בעט ברזול ועופרת דעתו בזה ובנכי מבטל דעתה בזה.ⁱⁱ

Player: (10)

פְּרִירָהּ הַעֲרֵיתָ וְהַאֲרוֹתָ

²⁷ בהיכ_castה כספר עמי²⁸ שפואל עמי²⁹ יתונען אהורי הסכמת מה הנורא". בספרו הדורות (הוועת אוירוטא עמי קיד, ד"א חתך") היביא מס' שלשלת הקבלה, שיבמי בעלי התוכן נתקין תהי' והרי' אליהם עין בתומי' חולין דרכ' ט' א"ד והידך, בתפליין אם צריכים לשים בכל יום הקשי' של זו מחדש, אי' דצנ' בהדרין החבת על הוועת עמי הרציהו, ושאלנו לפרט רבי, ונעה ערך למדゴ הקב"ה, עפי' וקערת ר' ל' אשרון ור' ברוך בר' גראנט, בחתם הכתב, אמר ר' ברוך לאנו איזה ר' לא נזכר בכתוב.

על הפסוק אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם, ושם הבנונו דברי הכוורן באורך יਊוילש].

ולכן כיוון שהמשכנן בא לכפרה על חטאם ות',
לכבר היה ציריך להיות כאן בתקומת המשכנן
תשובנה המשקל כנגד החטא שליהם, ולעומת
שהיו נחפים ומובלים איזו במעשייהם להשראת
השכינה מבעלי צווי ה', ובגלל זה נהפכו ונפלו
בתחתם רבה ויוצא מהם העגל הזה. לכבר כדי
שיתקנו-יעסיו בעשיית המשכנן את אשר עשו
אא. — עשה הקב"ה שגמר המשכנן על כל

בכליו בעוד שלשה חודשים לפני זמן הקמתו, ציודה מונה ומכלול כל דבר ודבר הכל בתכליות שלמותו, והכל מכובן ומדויק כאשר צוה ה' בכל גרעונו כלל, כדי שנolumn ישתוקקו בכל יום בכל שעה להקמתו ושתהר השכינה בינוין,

וככה יעברו משן שלשה חדש עד אשר יבוא צווי ה' שיקומו, ורק אז יקימו אותו, ושרק או תשרת בו השכינה, כדי ללמוד לדעת, שאין לעשות שם דבר גדול או קטן, אף אם

הבנייה היא לעובדה ה, מבלי שיתה על זה צווי מהקב"ה, וכל הזמן היו ישראל זריכים לעצור بعد חפטם ותשוקתם העזה שהיתה בזערת מלכם כשלחתת אש לאמר, מתי יתכונן ואחריהם נאמר, לך ורבותך תלוין, וזה היה דבר

ונמשן ומושן תרו השכינה עלי, הורי הכל כבר מוכן ומושמן ולא חסר שום דבר, אלא שאין לנו רשות לווע אפילו זיין כל שהוא עד אשר יבנו על זה דבר ה', ובמה שכ��ו את התואחות הימית לבעם הגודלה הזאת משך שלשה חדשים.

שטייע בעדמ בעבודת המשכן שייגמר במשה. ושהיו מחייבים בסבלנותו הגדולה עד ר'ח ניסן
שאו זכו לשמעו ממשה רבינו שהקב"ה צוה להקימה וכשהוקם המשכן או נשלה. הכהרת
בתכלית על חטא הקודם שנכשלו בו ע"י
פחוותם ובהילומם; ולכוננה זו עשה הקב"ה

ויהי מונה ומכוול משך זמן של שלשה חודשים
או שעל ידי זה היה מקום גם לאזנה מהם
שיתלכו עלי זה, וכך איתא במדרש הג"ל, אבל
ישרים דרכיו ה', וצדיקים ילכו בהם ונגנו, וילמדו
איך לתקן את מעשיהם לטובות.

3

וינה מה שאמיר המדרש דהקב"ה נתקוון להעמיד המשכן בחודש שנולד בו יצחק אבינו, גרייך לדעת, ולכן הלא חודש ניסן יש בו המעלה הנגדולה שבו יצאו ישראל ממצרים, ועל כן אמרה תורה החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הווא לכם לחודשי השנה, וא"כ למה גרייך לחלות טעם הקמת המשכן בעקדת יצחק דוקא, גם גרייך לדעת, במתה מכוריע לאיזה יצחק יוחי מלידת שאור האבות אברהם ויעקב, שם נולדו

ביקום החדרש הראשון בצדדים להחדר תקופת את משפטו אשר מופיע, (מ' ב').
 במודוס רבתה (פ' נב). דבר אחר, תאלמנה שפתוי שקר החוויות על צדיק עתק וגורה
 מדבר במשה, בשעה שאמר הקב"ה לעשו לו משכן מיד אמר משה לישראל ויקחו
 לי תרומה, היה משה עוזה במשכן היו ליגזין ישראל ואמרם אפסר שתשכינה שורה
 עיי' בן עפרטו [שהשיבו שא"א שתירשו השכינה בתוכם אחורי מעשה העגל —
 ספרותים]. **איך יוחנן ששה** וחודשים היה עוסק במשכן, ושלשה חודשים עשאוו ושלשה
MONTHS קפלתו, אף על פי כן היו פליצין [מתולזצין] אחורי ואמרם הרי נפשה
 לא היה משה אומר שירות שכינתו אל לנו (פירוש). עצים שנונמה פיז מלאתה
 והמשכו, שכן הוציאר להקלף ב' חדשם, וראו כי יד ה' היתה שט שנעשה המשכו
 מז' בסיד', על כל זה היו מרננים — ספרותים). **וחכבה** בתוכה להעקבת המשכו
 בחדרש שנולד בו יצחק אבניה, לא עשה אלא כשתגערו אותו החדרש אמר הקב"ה
 למשת ביום החדרש הראשון חיקם את המשכו. אומת שעת אמירה וזה הקירוש
 תאלמנה שפתוי שקר אוטם שמיליצים אחורי משאה.

את המשכו ריק בחודש ניסן, א"כ מה טעם
עשה כן הקב"ה לסייע במלאת המשכו שיגמר

כ"ב ב מהירות של זמו שלשה חדים, אשר לפि מלאכה הגדולה הוותה של קרי' המשפט האדנים ומעשה האומנות של היריעות והפרוכת וכל המשכנן הארונו והכפורות עם הכרובים משלשה מקשא, ומןורה ותשלון ומוגבהת העמודי החצץ והקלעים, עבותה כוותה לא היתה העשית כרגול אלא במשך זמו רב לולי שיתמה בותה עד ת' ליפוי אותו במלאכתו של כל אומו, ורק ע"ז עוזר ה' נעשה ונגמר במשך זמן קצר של שלשה חדים, כדרש מע מהמזרע הנ"ל, וא"כ מה טעם היה בזה הגנש שיגמר כי"כ מהר, הלא זה גורם שיתחלצנו והתרחרו אחוריו שהכל נגמר והוא מונח מיקופל ואין מקרים אוטו שתשרה השכינה בתוין.

ואפשר לומר בות', כי ידוע פمدורי חוץ' (הובא בדברינו לעיל בפ' ויקץ לה א-ה), שהמשכו היה כפרה על עון העגל, והנה בזנין עון העגל כבר כתבו הראשונים בספר והחותרי, וככען זה כתבו הר"א בן צורא והרמב"ן, שכונתם היהת לעשות איזה דבר מוחשי שחרשתם סט השכינה ויכוננו את עבדותם אל השכינה השורה שם, וכיון שרואו שנבר בא שש שעות על היום ומידין משה לא בא ואין להם מי שירוח להם הדרכן, לא היו יכולם לעזר את תשוקתם דעתה להשתראת השכינה, ומורב מהווים עשו זאת העגל בכוגנה שם

35 משלוח השכינה, ובחרו בשור שהוא אחד מהחיות הנשאות את הכסא, וזה היה עicker הסתום מה שעשנו בעצם מבלי צווי ה' ולא המתו עד שביו משה מן התור וששהו יעשה מה שצוית הכסא, וככמו שאמר הפייטן (בשליחות ר' חתמן) לרווחי לא המנתוני שע' ונשתרון הלוחות, (ויעזין בכך) שכתבנו ריש פ' ויקחן

"אתה בסממנייך ואני בכבודי"

(14) ג' פ' ו'

ויקם משה את המשבח ויתן את אדני וישם את קרשיו ויתן
את בריחיו ויקם את עמודיו (מ, יח)

(13) כ' ו'

אר' אבן: משל מלך שהיה לו איקונן נאה, אמר לבן ביתו: עשה לי כמותה זו! אל' אדוני המלך, אך יכול אני לעתות כמותה זו! אמר לאלה אתה בסממנך - ואני בכבודי! אך אמר הקב"ה למשה: יראה ועשה, אמר לפניה: זר肯 העולם, אלו-ה אני שאני יכול לעשות נאלצת אל' שבתנויות בתכלת ובארגון ותעלעת שני, וכש שתהה רוחה למעלה - כך עשה לטמה וכו', ואם תעשה אותה של מעלה לטמה - אני מניה סגוליטין של מעלה ומשרה שביתתי בטיבם לטמה! שאות רבה פלי'.

mbואר בדברי המדרש, כי הקב"ה השיב למשה שלא מוטל עליו אלא לעשות את שלו, בשם שהшиб אותו מלךبشر ודם שבמשל: "אתה בסממניך ואני בכבודי!" כאשר אתה תעשה את המוטל عليك, ותבנה את המשכן על פי התבנית אשר הצגת לך - הרי טמי עשה את שלו ואשרה את שכינתי בבית אשר תבנה. כך השיב הקב"ה, ואכן כך היה לבסוף: משה רבינו בנה את המשכן מוחומרים גשמיים, ותקב"ה השרה עליו את שכינתו וככובן.

את אותו יסוד, את אותה תשובה אשר השיב הקב"ה למשה רבינו - יכו^{לים} אנו להעתיק לכל תחום מתחומי החיים.

כאשר ניגשים לקיים איזו מצוה, מברכים: "אשר קדשו במצוותינו וצונו" וכו'. אנו מודים להשיית על שקידש אותנו במצוותינו. ולכארורה, מודה לנו מתייחסים אל המצוות שאנו מקיימים במצוות של הקב"ה? הלא לאורה מצוות לנו זו והיה לנו לבך ולהודות על "אשר קדשו במצוותינו!"

אך התשובה היא, כי כאשר אנו מקיימים את המצוות - הקב"ה הוא זה אשר משלים את מצוותינו ומעניק לנו את קדושתهن התיירה, את מעלה המיוונית, את

אותו מהשגתנו.

נאמר בפסוק (תהלים ט, ט): "אקרא לאלקים עליו לא-גומר עלי". כאשר אנו מקיימים את המצוות עד הין שידנו משגת, כאשר אנו לומדים את התורה ברמה שלנו - הקב"ה משלים לנו את המעשה עד לשילומתו המוחלטת, והוא מעניק קדושה יתרה למצוות שלנו, ונמצא כי הוא גומר ומסים את אשר אין די בכחוותינו הדלים בכדי להשלים.

זהו אפוא המשמעות: "אשר קדשו במצוותינו", שכן מצוותינו אין מקבלות את ערך רק על פי מעשינו אנו. אילו היה כך המצב, הרי שהן היו בגנות וחסרות. הקב"ה בכבוז ובעצמו, הוא זה אשר גומר ומשלים את אשר אין בכחונו לעשות, קדושת המצוות היא קדושה המתאימה למצוות של הקב"ה!

אשר אנו מברכים לפני עשיית המצוות, אנו בעצם אומרים לפני כיבוכו: דבונו של עולם, עשינו הכל אשר ציוויתנו, השלמנו את חלקנו שלנו, יותר מכך אין אנו יכולים לעשותו! בעט אבינו שעבשימים, אנו מבקשים מלפני: קדשנו במצוותך! השלם אתה את הנדרש, על מנת שהמצוות אותן קיימנו בכחוותינו הדלים יקבלו את ערכן ומעלה. את אותו ערך ואורה מעלה אשר רק אתה יכול להעניק להם!

ואכן, הקב"ה שומע את בקשנותנו, בוחן את מעשינו, ואם עשינו כל שביכולתנו - הוא משלים את מצוותינו ומקדשין בקדושתי, בקדושה הנשגבה בה מתקדשות

מצוותינו של הקב"ה.

בתחרוי כמו"ש בוגר (ראש השנה י) לדברי ר' אליעזר, דסובר דתאות נולדו בתחרוי וITCHAK נולד בנים, ואם לר' יהושע דסובר שם שתאות כולם נולדו בניין, א"כ למה ייחד את יצחקות תולה בילדתו דוקא.

ואפסר בזות, דכו^{ון} שבתקמת המשכן התחילו או להזכיר שם קרבנות הցורן וקרבן יחיד, ובענין טעם הקרבן כתוב הרמב"ן (פ' ויקרא) בשם הראשונים, שיחסוב האדם ה מביא את הקרבן של כל העשיות שעשיות בזות הקרבן היה ראוי לעשות כל אלה בגופו עבור חטאנו, והיה צריך לשפוך דמו ולהשרות גוףו לולי חד תבורא שלקה ממנו התמורה וכיישר עליו בקרבן הוות שיתא דמו תחת דמו ונפש תחת נפש, וראשי אבורי של הקרבן נגד ראשי אבורי וכורע עושה, נמצא, שכל עיקר הקרבן הוא ששים במחשבתו שכל אלו העשיות היי צרייכים לעשות בו בגופו ובנפשו, וצערו בנפשו כאילו הוא בעצם שלה על גבי המובח ועשיהם בו את כל אלה, ועל ידי שמדמה בנפשו ומצייר כן במחשבתו, אז מתכפר בחרבו.

ונגה מי שקיים בעצם כן בפועל ממש לעלות על המזבח ולמסור אר' נפשו לשחיטה ולשריפת, היה יצחק אבינו ע"ה החיד בזוה שהוא מסר את עצמו ברצונו הטוב ובכחונו טהורה שיקריבו אותו קרבן לה' בטועל מש, ועל כונה זו בחר הקב"ה את החודש הראשון שבנו נולד יצחק אבינו, ושהוא מילא את הכהונה הגדינה בעניין הקרבנות, כדי שככל מקריבי הקרבנות יכו^{נו} לכונה של יצחק אבינו, וזה יعلו לריח ניחות לה'.